مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندۀ مضمون میباشد، عقیدۀ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

محمد صالح گردش ۰٤/۰٦/۲۰۲۲

سابقۀ بعید کفش دزدی از مساجد[۱]

ناصر خسرو در سفر نامۀ خود در وصف امیر آن زمانِ سرزمین دیلم چنین می‌نگارد:

و هزار مرد از مهتر زادگان ولایت در آن قلعه هستند تا کسی بیراهی و سرکشی نتواند کرد و گفتند آن امیر را قلعه های بسیار در ولایت دیلم باشد و عدل و ایمنی تمام باشد چنانکه در ولایت او کسی نتواند که از کسی چیزی ستاند و مردمان که در ولایت وی بمسجد آدینه روند همه کفشها را بیرون مسجد بگذارند و هیچکس آنِ کسان را نبرد. (سفرنامه ناصر خسرو. ص ۷)

سخن بر سر این است که کفش دزدی و خس دزدی در سرزمین مسلمانان سابقۀ طولانی دارد چنانکه ناصر خسرو از چنان جای و مکانی که بهمسجد آدینه‌اش کفش‌های نماز گزاران دستبرد نمی‌شده شگفت زده شده و از آن چون امر مهمی در سفر نامه خود یاد آور گردیده‌است.

از جهت دیگر، این قصۀ ناصر خسرو این را نیز می‌رساند که در دیگر جا ها چنان نبوده و درمساجد دستبرد ها به کفش های نمازگزاران صورت می‌گرفته است چنانکه ما نیز تا امروز چنان اتفاقاتی را در زندگی خویش شاهد بوده ایم.

از قصه و داستان ناصر خسرو این امر نیز برملا می‌گردد که امیر دیلم شخص عادل و قانون‌مندی بوده و آن بزرگ مرد در اصل خودش بالای مردم ظلم و ناروا روا نمی‌داشته و می‌خواسته تا مردم و رعیتش نیز نسبت بهیکدیگر نارواپی ننمایند و همان بوده که در سرزمین زیر فرمانش عدل و عدالت حکمفرما بوده است.

سعدی گوید:

به پنج بیضه که سلطان ستم روا دارد- زنند لشکریانش هزار مرغ به سیخ

برعکس گفته و سخن سعدی، در سرزمینی‌که بزرگانش کاروان ها را به یغما برند و آروغ شان ترش نکند و هیچ حس سیرایی از گرگان درنده و چشم گرسنه‌اش دیده نشود چه‌گونه انتظار باید داشت که کفش ها در مساجد و مبایل ها در اثنای راه رفتن به‌سرقت برده نشوند؟

چنین بی‌نظمی‌ها نشان دهندۀ حاکمیت‌های غیر شرافت‌مندانۀ بزرگانی‌ست که کم‌ترین حس مسئولیت برقراری نظم و عدل را ندارند؛ زیرا در ناامنی بهتر می‌توانند بقاپند و بچاپند و بدزدند و بیندوزند و بدون دغدغه های وجدانی راحت به‌سر برند. ر. ک: (حافظ شاعر مداح و طماع صص ۲۱٦-۲۱۳ همین قلم). به‌نظر این قلم خس دزدی ها و کفش دزدی های که عاملین‌ش مردم طبقه پائین جامعه اند، در حقیقت آن ها نیز سپاهیان مرموز و پنهان بزرگانی اند که احوال و اوضاع اجتماعی را برای سرقت های بزرگِ بزرگان زمینه سازی می‌کنند و نیز سرقت های بزرگ، دزدی های کوچک را به دزد های کوچک مجال می‌دهد. در حقیقت این سپاهیان مرموز (خس دزدان) در زیر سایۀ امن غارت های بزرگ بزرگان جامعه نفس می‌کشند.

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

منبع

[1] گردش، محمد صالح. ریشه و معنی واژه اوستا. مزارشریف: مطبعه صورتگر، زمان چاپ ۱۳۹۷، صص ۱۱-۱۰

ناصر خسرو قبادیانی. سفرنامه. به تصحیح و تعلیقات محمود غنی زاده. تهران: اساطیر ۱۳۸۴

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارئ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ